

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

Aktuellt om ekokontrollen 2023

Tobias Bruce, Nylands NTM-central
11.4.2023 | Materialet har producerats i samarbete med NTM-
centralen i Egentliga Finland

Foto: Tobias Bruce

Viktiga informationskällor

LIVSMEDELSVERKET
Ruokavirasto • Finnish Food Authority

- Livsmedelsverkets webbsidor
 - <https://www.ruokavirasto.fi/sv/teman/ekoproduktion/>
 - Bl.a. blanketter och anvisningar, register över bl.a. utsäde och gödselmedel
- Söktjänst för ekocertifikat (Traces)
 - Sökning med namn, kontrollmyndighetens kod behövs inte mera
 - <https://webgate.ec.europa.eu/tracesnt/directory/publication/organic-operator/index>
- Touko e-tjänsten
 - <https://touko.ruokavirasto.fi/login>
 - Bl.a. Ansökning om användning av konventionellt utsäde

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/teman/ekoproduktion/>

Ekoproduktion

EKOLOGISKA GÅRDAR

TILLVERKNING OCH
FÖRSÄLJNING AV
EKOPRODUKTER

EKOMAT FÖR KONSUMENTER

PRODUKTIONSINSATSER FÖR
EKOLOGISK ODLING

STATISTIK OM EKOLOGISK
PRODUKTION

EKOPRODUKTER FRÅN
EKOUPPSAMLINGSOMRÅDEN

ÄNDRINGAR I
EKOPRODUKTIONENS REGLER
2022

Info om ändringar i reglerna för
ekologisk produktion.

Snabbruter

[Söktjänsten - Är ekoprodukterna du köper kontrollerad produktion i Finland? »](#)

[Ekologiskt producerat foder »](#)

[Prislista »](#)

Traces

Dokumentation |

IMSOC
TRACES · ADIS · EUROPHYT · IRASFF

IMSOC > Direktorat > Publications > Certifikat för ekologiska aktörer

Certifikat för ekologiska aktörer

Sök:

- / - results.

exempted organic operators under Article 35(8) of Regulation (EU) 2018/848.

Reference	Operator	Behörig myndighet eller kontrollmyndighet / kontrollorgan	Verksamheter	Produktkategori(er)	Issued on
-----------	----------	---	--------------	---------------------	---

Starta sökning med knappen **Sök**.

Traces

IMSOC

TRACES · ADIS · EUROPHYT · IRASFF

IMSOC > Direktorat > Publications > Certifikat för ekologiska aktörer

Dokumentation

Certifikat för ekologiska aktörer

Sök: helsingin mylly Sök Avancerad sökning 3 / 3 results.

[View exempted organic operators under Article 35\(8\) of Regulation \(EU\) 2018/848.](#)

Reference	Operator	Behörig myndighet eller kontrollmyndighet / kontrollorgan	Verksamheter	Produktkategori(er)	Issued on 	
FI-EKO-201.246-0005987.2022.001	Helsingin Mylly Oy Närpiön toimipiste Finland Aktör	Ruokavirasto	Beredning	(d) - Bearbetade jordbruksprodukter, inklusive vattenbruksprodukter, för livsmedelsändamål	20/12/2022 10:02 +01:00 CET	View PDF-intyg Digitally signed PDF
FI-EKO-201.246-0005209.2022.003	Helsingin Mylly Oy Finland Aktör	Ruokavirasto	Beredning Export	(a) - Obearbetade växter och växtprodukter, inbegripet utsäde och annat växtförädlingsmaterial (d) - Bearbetade jordbruksprodukter, inklusive vattenbruksprodukter, för livsmedelsändamål	22/12/2022 11:52 +00:00 CET	View
FI-EKO-201.246-0003286.2022.001	Helsingin Mylly Oy Vaasa Finland Aktör	Ruokavirasto	Beredning	(d) - Bearbetade jordbruksprodukter, inklusive vattenbruksprodukter, för livsmedelsändamål	27/10/2022 09:05 +02:00 CEST	View

Signerad pdf

Traces

Luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisten tuotteiden merkinnöistä annetun asetuksen (EU) 2018/848 35 artiklan 1 kohdan mukainen sertifikaatti

I osa: Pakolliset tiedot	I.1 Asiakirjan numero FI-EKO-201.246-000S987.2022.001				I.2 Toimija tyyppi ☒ Toimija ☐ Toimijaryhmä	
	I.3 Toimija tai toimijaryhmä Nimi Helsingin Mylly Oy Närpiön toimipiste Osoite Storängsvägen 4 64200 Närpiö Maa Suomi ISO-koodi FI				I.4 Toimivaltainen viranomainen tai tarkastuslaitos / tarkastusviranomainen Viranomainen Ruokavirasto (FI-EKO-201) Osoite Mustialankatu 3, 00790, Helsinki Maa Suomi ISO-koodi FI	
	I.5 Toimijan tai toimijaryhmän toiminta (valitaan soveltuvat) • Valmistus					
	I.6 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 35 artiklan 7 kohdassa tarkoitetut tuoteluokka/-luokat ja tuotantomenetelmät • (d) elintarvikkeina käytettävät jalostetut maataloustuotteet, mukaan lukien vesiviljelytuotteet Tuotantomenetelmä: – luonnonmukainen tuotanto yhdessä muun kuin luonnonmukaisen tuotannon kanssa					
	Tämä asiakirja on myönnetty asetuksen (EU) 2018/848 säännösten mukaisesti varmistuksena siitä, että toimija tai toimijaryhmä (valitaan soveltuva) toimii mainitun asetuksen mukaisesti.					
I.7 Päivämäärä, paikka Päivämäärä 20 joulukuuta 2022 10:02:46 +0100 CET Paikka Helsinki (FI) Nimi ja nimikirjoitus Ruokavirasto Digitally signed by: Ruokavirasto / Finnish Food Authority (Ruokavirasto / Finnish Food Authority) Date: 2022.12.20 09:02:46 UTC			I.8 Voimassaolo Todistuksen voimassaolo alkaa 20/12/2022 Todistuksen voimassaolo päätyy 31/12/2023			

Touko

Ändringar i kravet på växtföljd

Foto: Tobias Bruce

Minimikraven: bekant från tidigare år

- Växtföljdsreglerna för spannmål, oljeväxter, potatis och ettåriga specialgrödor samt trädgårdsväxter
 - Spannmål högst 3 år i rad på samma skifte
 - Trindsäd, oljeväxter, potatis och andra ettåriga specialgrödor inom samma växtsläkte högst 2 år i rad (gäller ej jordärtskocka och kummin)
- Baljväxter ska odlas minst 30 % av åren i en växtföljd på varje jordbruksskifte

Minimikraven: nytt för i år

- Växtföljden ska innehålla baljväxter på ett eller annat sätt
 - Som ett år med baljväxter räknas också växtbestånd med baljväxt som såtts som bottengröda till "avsalugrödan"
 - Målet: tillförsel av växtnäring genom symbiotisk kvävefixering
- Minst en gröda som upprätthåller markens bördighet ska vara huvudgröda i växtföljden --> d.v.s minst ett år vall
 - Grödor som upprätthåller markens bördighet - antingen huvudsakliga grödor, mellangrödor eller fånggrödor - ska utgöra minst 50 % av växtföljden
 - Målet: upprätthållandet av god markstruktur

Nytt begrepp: baljväxtår

- Som ett år med baljväxter räknas ett växtbestånd med arter som hör till familjen ärtväxter antingen som rena eller som blandade bestånd
 - Storfröiga arter i familjen ärtväxter är exempelvis ärt, bondböna och vickrar
 - Vallbaljväxter är exempelvis blålucern och klöver
- Ett blandat bestånd med spannmål och storfröig trindsäd räknas som ett år med baljväxter om över hälften av vikten på den sådda frömängden består av trindsäd

Nytt begrepp: baljväxtår

- Vall med en blandning av arter där de småfröiga baljväxterterna utgör minst 15 % eller 3 kg/ha
 - En baljväxt som såts som bottengröda till spannmål är ett helt baljväxtår (bottengröda eller anläggning av vall)
- En baljväxt, som kan vara bottengröda, ska ingå i växtföljden, men därutöver ska det i växtföljden finnas grüngödslingsväxter (som uppfyller kravet på bördighetsgröda)

Nytt begrepp: bördighetsgröda

- Krav på växter som upprätthåller markens bördighet
 - Minst 50 % av åren i växtföljden
 - Ett- eller fleråriga vallar
 - Bottengrödor: vallbaljväxter eller övriga vallväxter eller mellan- och fånggrödor
 - Förslag till tillägg: saneringsgrödor och markförbättrande grödor
 - Vid odling av grönsaker på friland även växter som producerar stora mängder skörderester, t.ex. vitkål
 - Minst en bördighetsgröda som huvudgröda

Sammanfattning

- Krav på **baljväxter**
 - **Minst 30 %** av antalet år i växtföljden på varje jordbruksskifte
 - Bottengrödor räknas som ett fullständigt baljväxtår
- Krav på **bördighetsgrödor**
 - **Minst 50 %** av antalet år i växtföljden på skiftet
 - Minst en bördighetsgröda som huvudgröda
- Observera begränsningarna för hur många år samma växt får odlas på samma skifte
 - Spannmål högst tre år i rad, ettåriga specialgrödor högst två år i rad (trindsäd, oljeväxter, potatis osv.)

Exempel på växtföljd

		Antal/ andel år	Rotation				
Uppfylls kraven?	Ja	5	1. Gröngödslings- gröda (vallbaljväxt)	2. Vårsådd spannmål	3. Vårsådd spannmål + bottengröda (vallväxt)	4. rybs	5. ärt-spannmål + bottengröda
Baljväxt	Ja	40 %	1	0	0	0	1
Bördighetsgröda	Ja	60 %	1	0	1	0	1
Bördighetsgröda som huvudgröda	Ja						
Årsbegränsning	Ja						

År	1	2	3	4	5
Växtbestånd	Vicker + rajgräs + honungsfacelia	Höstsäd	Vårsäd	Rybs	Ärt + spannmål, blandat bestånd
År med baljväxter	x				x
År med bördighetsgröda	x				
Bördighetsgröda som huvudgröda	x				

Tabellen ovan: det högsta tillåtna antalet växter inom samma släkte överskrids inte. 2/5, dvs. 40 % av åren är år med baljväxter, minimikravet uppfylls. Bördighetsgrödor odlas endast ett år, 20 % av åren i växtföljden. Minimikravet för den delen uppfylls inte.

Tabellen nedan: samma växtföljd kompletteras med bottengröda tredje och femte året --> kravet på bördighetsgröda uppfylls

År	1	2	3	4	5
Växtbestånd	Vicker + rajgräs + honungsfacelia	Höstsäd	Vårsäd + vitklöver + rajgräs	Rybs	Ärt + spannmål, blandat bestånd + rajgräs
År med baljväxter	x		x		x
År med bördighetsgröda	x		x		x
Bördighetsgröda som huvudgröda	x				

Ekoplanen

Foto: Tobias Bruce

Planera och beskriv – förverkliga och dokumentera – visa upp vid kontrollen

- Ekoplanen är ett krav för alla aktörer inom ekologisk produktion
 - Minimikraven kommer från produktionsvillkoren
 - En beskrivning av verksamheten och lokalerna
 - En beskrivning av anskaffningar och lagring
 - En beskrivning av riskhanteringen
 - En beskrivning av produktionskedjan; produkternas spårbarhet
 - En beskrivning av märkningarna: t.ex. ekologiska produkter och produkter i omläggningsskede
 - En beskrivning av bokföringen av varuflödet: hur man för bok över produktionen, lagret och rengöringen samt hur balansräkningen görs
 - Dokument: inköps- och försäljningsdokument, ledsagardokument, följebrev (t.ex. spannmålspass), certifikat, överensstämmelseförsäkran

Noggrannare om ekoplanen

- Dokumentering och försäkrande av spårbarheten
- Risker och riskhantering
- Växtskydd
- Rengörings- och desinficeringsmedel som används i växtproduktionen

Dokumentering och spårbarhet

- Ekokontrollen är egentligen kontroll av ekoaktörens egenkontroll (=omvalvonta)
- Dokumenteringen är avgörande
 - **Om något inte finns dokumenterat har det ur ekokontrollens perspektiv inte gjorts**
 - Varje ekologisk produkt ska gå att spåra och följa upp under alla produktionsskeden
 - en plan och en beskrivning av uppföljningen ska ingå i ekoplanen

Dokumentering och spårbarhet

- Bokföringsuppgifterna verifieras med hjälp av verifikat
 - Skiftesbokföring
 - Produkter som producerats på gården och produktionssätt (eko, OML, konv.)
 - Skörd, mängd och kvalitet
 - En beskrivning ska ingå i planen t.ex. enligt modellblanketten
 - Produktionsinsatser som skaffats till gården: frön, gödselmedel m.m.
 - Mängd och kvalitet
 - Produktionssätt: eko, omläggningsskede eller konventionellt
 - Produktens ursprung: leverantör, leveransdatum, kolla att leverantören till ekokontrollen
 - Kontroll vid mottagningen: kontroll av ledsagardokumentet, t.ex. batchnummer, aktörens och produktens namn, bekräftelse av kontrollen på t.ex. ledsagardokumentet m.m.

Dokumentering och spårbarhet

- Lagerbokföringens balans
 - En sammanfattning av mängden insatsmedel och färdiga produkter
 - Ska räknas per kalenderår (minst)
 - Balansen ska vara tillgänglig fr.o.m. föregående kontroll, dvs. den ska vara fortlöpande – man börjar inte på en ny lagerbokföring varje år
 - Blankettbotten för lagerbokföringen finns i Odlarbrevet 1/2021, s. 14 ([Odlarbrev 1/2021 \(ruokavirasto.fi\)](https://odlarbrevet.fi/2021/01/14/odlarbrevet-1-2021-s-14))
 - Luomumpi Varsinais-Suomi projektet har gett ut en väldigt bra Excel botten för lagerbokföring
 - <https://luomumpivs.livia.fi/2021/03/30/mallipohja-varastokirjanpitoon/>
- Varje händelse ska antecknas (bokföras) inom sju dygn

Risker och riskhantering

- Känn igen riskerna
 - Beskriv försiktighetsåtgärderna för att undvika sammanblandning och kontaminationsrisker (Se odlarbrev 1/2022, s. 15 [Försiktighetsåtgärder \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi/forsiktighetsatgarder))
 - T. ex. ett ekoskifte ligger intill ett konventionellt odlat skifte: skyddszon på minst 1 m
- Åtgärder för riskhantering
 - Beskriv i åtgärdsplanen försiktighetsåtgärderna för att undvika risker, särskilt med tanke på rester och att produkterna blandas samman
 - Produkten får inte säljas som ekologisk/under omläggning om försiktighetsåtgärderna inte har vidtagits eller om tidigare uppmaningar inte har verkställts

Risker och riskhantering

- Dokumentering
 - Beskriv hur du dokumenterar, följer upp och uppdaterar dina uppskattningar om riskerna
- Försiktighetsåtgärder om en i ekologisk produktion förbjuden produkt förekommer eller misstänks förekomma i en ekoproduct

Bilaga till ekoplanen: Försiktighetsåtgärder p.g.a. förekomsten av en produkt förbjuden i ekologisk produktion

(enl. ekoförordning 2018/848 art. 28 och kommissionens genomförandeförordning 2021/279 art. 1)

1. Om jag misstänker att en produkt som är avsedd att användas eller hållas som en ekologisk produkt eller en produkt under omläggning i handeln inte uppfyller kraven på grund av förekomsten av en i ekologisk produktion förbjuden produkt:
 - håller jag produkten åtskild och
 - kontrollerar om jag kan bekräfta misstanken.
2. Om jag inte kan utesluta misstanken låter jag bli att använda produkten eller släppa ut den på marknaden som en ekologisk produkt eller som en produkt under omläggning
 - Jag meddelar NTM-centralen om avvikelsen utan dröjsmål.
3. Jag anger i min anmälan de uppgifter om produkten som finns att tillgå enligt förfaringssättet nedan.
4. Jag agerar i samarbete med NTM-centralen för att identifiera och verifiera orsakerna till förekomsten av de förbjudna produkterna och ämnena.

Förfaringssätt vid förekomst av en i ekologisk produktion förbjuden produkt

Jag följer följande förfaringssätt när jag misstänker en avvikelse i min verksamhet p.g.a. förekomsten av produkter och ämnen förbjudna i ekologisk produktion (t.ex. rester av bekämpningsmedel)

1. Jag gör upp en beskrivning av den misstänkta avvikelsen och dess möjliga eller bekräftade orsaker som åtminstone innehåller följande:
 - Uppgifter ifall misstanken gäller en ekologisk produkt eller en produkt under omläggning som mottagits till ekogården
 - Motsvarar uppgifterna i produktmärkningarna uppgifterna i ledsagardokumentet?
 - Stämmer uppgifterna på leverantörens certifikat de facto överens med den köpta produkten?
 - Övriga möjliga och bekräftade orsaker
2. Uppgifter om misstanke som gäller faktorer som jag själv kan kontrollera
 - Möjliga och bekräftade orsaker
3. När misstanken har bekräftats eller inte kan uteslutas, meddelar jag NTM-centralen följande uppgifter till de delar som de finns tillgängliga:
 - Uppgifter och dokument om produktens leverantör (fraktsedel, faktura, leverantörens certifikat och för importprodukters del kontrollbeviset (COI);
 - Partiets identifieringsuppgifter, mängden som finns i lager och mängden produkt som sålts;
 - Uppgifter som gäller provtagningen och analysresultat;
 - Uppgifter om eventuella tidigare misstankar;
 - Övriga klargörande dokument.

Med andra ord: identifiera riskerna och var beredd

- För att undvika kontaminering
 - Känn igen situationerna
 - Vidta åtgärder
 - Bedöm åtgärderna regelbundet
- Säkerställ att produkter från olika produktionsskeden (eko, OML1, OML2) hålls åtskilda
 - Åtgärder för hur man förhindrar en sammanblandning av produkterna
- **Produkten får inte säljas som ekologisk/under omläggning om försiktighetsåtgärder inte har vidtagits eller om tidigare uppmaningar inte har verkställts**

Beskrivning av växtskyddet

- Årliga förebyggande åtgärder
 - T.ex. växtföljd, bekämpning av ettåriga och mångåriga ogräs
- Beskriv därtill också effektiverade åtgärder
 - Om de årliga åtgärderna inte räcker till: vad gör du om fleråriga ogräs övertar växtbeståndet?
 - Effektiverad bekämpning av ettåriga och fleråriga ogräs
- Användning av växtskyddsmedel
 - I praktiken endast pesticider, ekologiska ogräsmedel finns inte
 - De inom ekoproduktionen tillåtna medlen finns i bilaga 2 till produktionsvillkoren

Beskrivning av växtskyddet

- Sjukdomar och bekämpningen av dem
 - Vilka sjukdomar?
 - På vilka skiften, i vilket skede av växtföljden?
 - Hur förebygga?
 - Blandade växtbestånd, mellanår?
 - Vilka sorter används?
 - Resistens mot sjukdomar, dags för nytt utsäde, betning?
 - (Det finns två ekogodkända betningsmedel, Cedomon och Cerall)

I fortsättningen: Rengörings- och desinficeringsmedel som används i växtproduktionen

- Beskriv rengöringsåtgärderna i utrymmena
 - Mekaniska åtgärder
 - Mängden använda medel
 - Bokföring där uppgifterna sparas
 - Notera förvaringen av de använda medlen och ekoprodukterna/oml-produkterna så att ingen kontakt uppstår
- Den nya förteckningen gäller fr.o.m. 1.1.2024

Ny botten för ekoplanen

- Uppdatering av ekoplanen
 - Det finns en ny botten för ekoplanen på Livsmedelsverkets webbsida (för tillfället endast på finska, svenska versionen borde publiceras inom kort)
 - <https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/luomun-lomakkeet/muut-ilmoitukset-luomuvalvojalle/luomusunnitelma-2023-malli-ja-ohjeistus.docx>

Förökningsmaterial

Foto: Tobias Bruce

Förökningsmaterial inom ekologisk växtproduktion

- Inom ekoproduktionen ska man redan från början av omläggningen i första hand använda ekologiskt producerade frön och plantor alltid då dessa finns tillgängliga
- Under vissa förutsättningar är det möjligt att använda konventionellt producerat förökningsmaterial, om det inte finns tillräckligt med ekologiskt producerat eller OML-förökningsmaterial tillgängligt

Foto: Kai Alajoki

Aktuellt om kraven på förökningsmaterial i ekologisk produktion

- Innehåll:
 - Nationell förteckning – i kraft 31.1.2023-1.2.2024
 - Förökningsmaterialregister – uppdaterat 3.3.2023
 - Allmänt tillstånd – i kraft t.o.m. 31.1.2024
 - Partispecifika tillstånd för enskilda odlare
 - Fortsatta tillstånd för fröblandningar från tidigare år
 - Märkningar av ekologiska/OML-frön och fröblandningar på garantibevis
 - Krav på ekologiskt förökningsmaterial

Nationell förteckning (nytt för i år)

- I den nationella förteckningen finns upptagna de arter och sorter som anses vara tillräckligt tillgängliga som ekologiskt utsäde kvantitativt och som lämpliga sorter på den finländska marknaden
- Den nationella förteckningen är ett nytt förfaringssätt som grundar sig på EU:s ekoförordning. Livsmedelsverket beslutar om vilka arter och sorter som införs i förteckningen. [Nationell förteckning \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi)
- Livsmedelsverket publicerar förteckningen varje år före slutet av januari
- Förteckningen gäller 31.1.2023–31.1.2024

I den nationella förteckningen finns följande arter:

- **Foderärt**, dvs. de ärtsorter som tröskas när fröna mognat
 - Gäller ej matärt, dvs. ärt som används som livsmedel, eller växtbestånd som skördas före frömognad till foder (t.ex. s.k. grönfoderärt) eller används som grüngödsling
- **Timotej**
- **Rödklöver**

Den nationella förteckningen

- Utbudet av följande arter och sorter närmar sig mängden som uppskattas redan år 2024 kunna tillgodose efterfrågan
 - Foderkornsorter – ej malkornssorter
 - Vårrybs

Den nationella förteckningen

- För förökningsmaterial som införts i den nationella förteckningen **kan NTM-centralen inte bevilja** partispecifika tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial, förutom i vissa särskilda situationer
 - Tillstånd kan beviljas för produktion av nytt förökningsmaterial, t.ex. för produktion av gårdens eget utsäde
 - Tillstånd kan också beviljas för arter och sorter som finns i förteckningen om det är motiverat med tanke på forskning, småskaliga fältförsök, skydd av sorter eller produktinnovation
- Livsmedelsverket kan stryka en art eller sort ur förteckningen om mängden av eller kvaliteten hos det tillgängliga förökningsmaterialet visar sig otillräcklig

Förökningsmaterialregister

- Livsmedelsverket upprätthåller ett register över ekologiskt förökningsmaterial där allt förökningsmaterial som finns tillgängligt ingår
- Registret baserar sig på information om tillgängligheten på utsäde och planter som lämnats in av företag som marknadsför ekologiskt utsäde
- Företag som marknadsför förökningsmaterial kan anmäla partier till registret när dessa **går att beställa** och kunden kan ges en bekräftelse på beställningen
- **Finns arten och sorten upptagen i registret går det inte att få tillstånd att använda konventionellt utsäde**
- Registret finns på Livsmedelsverkets sida [Förökningsmaterialregister \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi)

Livsmedelsverkets allmänna tillstånd gäller hela året (nytt för i år!)

- **Det allmänna tillståndet är i kraft 1.2.2023-31.1.2024**
- Livsmedelsverket kan bevilja alla ekoodlare ett allmänt tillstånd att använda konventionellt producerat förökningsmaterial
- **De växtarter som omfattas av de allmänna tillståndet kommer inte att avlägsnas från det även om nya partier som kommit ut på marknaden under tillståndets giltighetstid skulle införas i förökningsmaterialregistret**
- Livsmedelsverket kan utvidga det allmänna tillståndet till att gälla arter som det inte längre finns ett enda parti av i förökningsmaterialregistret

Livsmedelsverkets allmänna tillstånd gäller hela året (nytt för i år!)

- Du kan använda konventionellt producerat förökningsmaterial utan tillstånd från NTM-centralen om det tas upp i Livsmedelsverkets allmänna tillstånd [Allmänt tillstånd att använda konventionellt producerat förökningsmaterial \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi)
- Tillståndet ska vara i kraft antingen då förökningsmaterialet skaffas eller vid tidpunkten för sådd
- Verifiera tidpunkten för anskaffningen av konventionellt förökningsmaterial med t.ex. en beställningsbekräftelse, fraktsedel eller faktura
- Skiftesanteckningar och lagerbokföring kan användas som verifikat på förökningsmaterial som odlaren producerat själv

Användning av gammalt frölager under växtperioden 2023

- Under växtperioden 2023 är det möjligt att använda gammalt, konventionellt producerat utsäde som blivit i lager, om arten omfattades av det allmänna tillståndet 1.10.2022-31.1.2023
 - Förändringen beror på att det allmänna tillståndet nu gäller hela växtperioden 2023 och är i kraft 1.2.2023-31.1.2024
- I fortsättningen förutsätter användningen av gammalt konventionellt utsäde som blivit i lager att arten omfattas av det allmänna tillståndet
 - Det innebär att man i fortsättningen ska kontrollera att arten finns i det allmänna tillståndet som daterats 1.2. 1.10 är inte längre avgörande

Sammanfattning om giltighetsperioder av Livsmedelsverkets allmänna tillstånd (uppdaterad 1.4.2023)

- <https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/luomutilat/siemenet-ja-taimet/kooste-nettiin-01042023-yv-siemen-kaytto.pdf>

Teman

Import och export	▼
Ekoproduktion	▲
Ekologiska gårdar	▲
Ändringar i ekoproduktionens regler 2022	▼
Anslutning till kontrollsystemet	▼
Ekoväxter	▲
Frågor och svar	
Produktionsinsatser	▲
Gödsling	
Växtskydd	
Förpackande av ekologiskt producerat förökningsmaterial	
Ekologiskt producerat frön	▲

Ekologiskt producerat frön och plantor (förökningsmaterialregister)

Ekologiskt producerat utsäde och plantmaterial bör alltid användas inom ekoproduktionen då så är möjligt. Livsmedelsverket upprätthåller ett register över förökningsmaterial som innehåller allt tillbudsstående ekoförökningsmaterial. Registret baserar sig på anmälningar om tillgången på utsäde och plantmaterial vilka inlämnats av företag som marknadsför ekoutsäde.

Förökningsmaterialregister (29.3.2023, pdf)

Om ekologiskt förökningsmaterial eller ett förökningsmaterial under omläggning inte finns att tillgå, behöver du ett giltigt tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial. Det kan vara ett tillstånd som gäller en växtart för alla ekologiska jordbrukare (**Livsmedelsverkets allmänna tillstånd**) eller ett tillstånd per parti som beviljas av NTM-centralen för en ekologisk jordbrukare och ett parti.

Möjliga orsaker är exempelvis odlingstekniska orsaker såsom växttid, krav på växtplats eller sjukdomsbenägenhet. Ansökningsblanketten och anvisningarna för tillstånd hittar du i **Produktionsinsatserna för ekologisk produktion**.

I den **nationella förteckningen** finns upptagna de arter som anses vara tillräckligt tillgängliga som ekologiskt utsäde kvantitativt och som lämpliga sorter på den finländska marknaden. För arter, underarter eller sorter som införts i den nationella förteckningen kan NTM-centralen inte bevilja partispecifika tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial, förutom i vissa **särskilda situationer**. I den **nationella förteckningen för år 2023** finns följande arter: foderarter (från vilka man tar skörden), rödklöver och timotej.

Mer information

Sammanfattning om giltighetsperioder av Livsmedelsverkets allmänna tillstånd (1.4.2023, pdf)

Blanketter och anvisningar för ekoproduktion

Registeringsregler för ekologiskt producerat förökningsmaterial (pdf, 20 kbyte)

Ofta ställda frågor om förökningsmaterial i ekologisk produktion

Sammanfattning om giltighetsperioder av Livsmedelsverkets allmänna tillstånd (uppdaterad 1.4.2023)

LUOMULISÄYSAINEISTON KÄYTTÖVAATIMUS KASVILAJEITTAIN 1.4.2023

Huom! Eräkohtaisen luvan päätös tulee säilyttää tarkastusta varten. Tieto yleisellä luvalla käytetystä lisäysaineistosta tulee tallentaa.

Obst! Bevara tillstånd som beviljats av NTM-centralen och håll dem tillgängliga för kontroll. Föra bok och bevara dokumentation över förökningsmaterial du har anvä

*Kyllä = Voit käyttää varastossasi 1.10.2022 ollutta tavanomaista siementä kasvukaudella 2023 Ruokaviraston yleisen luvan perustella

Ei = Et voi käyttää varastossasi 1.10.2022 ollutta tavanomaista siementä kasvukaudella 2023 Ruokaviraston yleisen luvan perustella. Hae toimijakohtaista lupaa ELY-keskuksesta.

*Ja = På basis av Livsmedelsverkets allmänt tillstånd får du använda konventionellt producerat förökningsmaterial under växtperioden 2023 som du hade i ditt lager 1.10.2022.

Nej = På basis av Livsmedelsverkets allmänt tillstånd får du inte använda konventionellt producerat förökningsmaterial under växtperioden 2023 som du hade i ditt lager

1.10.2022. Sök ett odlarspecifikt tillstånd av NTM-centralen.

Kasvilajin nimi	Växtarts namn	Lajin tieteellinen nimi/ Växtartens vetenskapligt namn	Lisätietoja/ Tilläggsinformation	Lajit, jotka olivat Ruokaviraston yleisen luvan piirissä vähintään kerran ajalla/Växtarter som omfattades av Livsmedelsverkets allmänna tillstånd minst en gång under perioden 1.10.2022 - 31.1.2023 (kyllä tai ei/ ja eller nej) *	Ruokaviraston yleisten lupien voimassaolo 1.1.2018 - 31.1.2023/ Giltighetsperioder av Livsmedelsverkets allmänna tillstånd 1.1.2018 - 31.1.2023
KORSIVILJAT	STRÄSÄD				
Kaura	Havre	<i>Avena sativa</i>		ei/ nej	23.5.2018 - 27.8.2018
Kvinoa	Mjölmålla	<i>Chenopodium quinoa</i>		kyllä/ ja	Koko ajan/ vid varje tidpunkt
Tattari (Viljatatar)	Bovete	<i>Fagopyrum esculentum</i>		kyllä/ ja	27.2.2019 saakka/ till, 10.6.2019 - 6.4.2020, 25.8.2020 - 19.2.2021, 24.5.2022 alkaen/ från
Mallasohra	Maltkorn	<i>Hordeum vulgare(Distichon)</i>	Vain lajikkeet / endast sorter: Annabel, Barke, Fairytale, Fennica, Marthe, NFC Tipple, Propino, Saana, Scarlett, Xanadu, Crescendo, KWS Irina lisätty 9.10.2018, Vanille lisätty 7.10.2021	kyllä/ ja	1.1.2018 alkaen/ från

Exempel på användning av konventionellt frölager med hänvisning till det allmänna tillståndet

- Du hörde till ekokontrollen 1.10.2022. Arten som du hade konventionellt utsäde av i lagret 1.10.2022 omfattades av Livsmedelsverkets allmänna tillstånd under några dagar före slutet av januari 2023. Du får använda konventionellt utsäde av denna art som finns i lagret under växtperioden 2023.
- Du har anslutit dig till ekokontrollen 29.4.2023. Arten som du har konventionellt utsäde av i lagret omfattas av Livsmedelsverkets allmänna tillstånd 29.4.2023. Du får använda konventionellt utsäde av denna art som finns i lagret under växtperioden 2023.

Partispecifikt tillstånd

- Du kan anhålla om ett partispecifikt tillstånd om förökningsmaterialet inte finns upptaget i förökningsmaterialregistret som ekologiskt/OML-producerat
- Behovet av konventionellt utsäde och/eller övrigt förökningsmaterial ska motiveras noggrant
 - Ekonomiska orsaker duger inte som motivering!
- För vårsådda växters del ska tillståndet sökas hos NTM-centralen senast 1.5.2023
- Tillståndet ska i samtliga fall sökas och vara beviljat före sådd
 - Behandlingstiden vanligtvis kort

Partispecifikt tillstånd

- Tillståndet kan sökas antingen via Livsmedelsverkets elektroniska tjänst Touko eller med ekokontrollblankett 9c som lämnas in till NTM-centralen
- Logga in på Touko på adressen <https://touko.ruokavirasto.fi>

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

ANSÖKAN
tillstånd att få använda konventionellt producerat förökningsmaterial

Ekokontrollblankett 9C

NTM-centralens anteckningar

Datum	Dnr

Blanketten ifylls tydligt med textade bokstäver eller på maskin och returneras till NTM-centralen senast 1.5.

1. UPPGIFTER OM SÖKAN- DEN	Odlarens namn		Gårdssignum
	Odlarens näradress		Postnummer och postanstalt
	Telefonnummer		
	E-postadress		NTM-centralen

2. TILLSTÅND ATT FÅ AN- VÄNDA KON- VENTIONELLT PRODUCERAT FÖRÖKNINGS- MATERIAL	Växtslag	Sort
	Anv.mängd (kg/st)	Komponent i en fröblandning Nej ☐ Ja ☐
	Tillstånd ansökes med följande motivering (se ifyllningsanvisningarna). Välj bara en punkt	
	☐ (a) Ingen sort av önskat växtslag finns registrerad i registret över ekoförökningsmaterial ☐ (b) Ingen förpackare kan leverera förökningsmaterial före sådden trots att beställning gjord i god tid ☐ (c) Den sort som finns i registret lämpar sig inte för avsett användningssyfte ☐ (d) Syftet är forskning, småskaliga fältförsök eller bevarande av vissa sorter ☐ (e) Produktion av nytt förökningsmaterial för odlarens eget bruk. Ange arealen (ha eller m2) för sådd eller plantering under den kommande växtperioden.	
	Motivering	

☐ Skild utredning eller plan som bilaga

Fortsatt tillstånd att använda fröblandningar med konventionella komponenter från tidigare år

- Tillståndet att använda konventionellt utsäde gäller bara en enda växtsäsong
- Du kan ansöka om ett fortsatt partispecifikt tillstånd hos NTM-centralen om de konventionellt producerade komponenterna inte omfattas av det allmänna tillståndet
- **NTM-centralen kan bevilja ett tillstånd förutsatt att fröblandningen ursprungligen skaffats för en enda växtsäsongsbetov – motiveringarna viktiga**

Fröblandningar

- När det i en certifierad fröblandning avsedd för vall- och foderproduktion och grüngödsling finns **minst 70 procent ekologiska/OML-frön**, bör förpackaren av blandningen anteckna andelarna av de ekologiska och OML-komponenterna, dvs. de olika arterna och sorterna, på garantibeviset för blandningen
- **Användningen av blandningen förutsätter att odlaren har för de konventionella frönas del antingen ett allmänt tillstånd eller ett partispecifikt tillstånd från NTM-centralen**

Omläggningstid

Foto: Tobias Bruce

Minimiomläggningstider för ekologiskt producerade produkter och förökningsmaterial

- För att produkterna ska få eko-status bör produktionsvillkoren ha följts på odlingsskiftet i minst
 - 24 månader **före sådd**
 - Ettåriga växter, t.ex. spannmål
 - Tvååriga växter, t.ex. kummin
 - 24 månader **före skörd**
 - Vallväxter och produktion vallfrö, t.ex. klöver och timotej
 - 36 månader **före den skörd eller växtbestånd** som används som förökningsmaterial
 - Fleråriga växter, t.ex. jordgubbar och revsticklingar av jordgubbe, äppel och äppelskott etc.

Foto: Kai Alajoki

Produktion av förökningsmaterial som produkt under omläggning

- Omläggningstiden i utsädesproduktion är minst 12 månader före skörd
 - Alla ettåriga och fleråriga arter samt vallväxtarter
- Utsäde som tröskats på ett OML2-skifte är utsäde under omläggning
 - Kan vara eget utsäde (TOS) eller certifierat utsäde

Kom ihåg att OML1-skörd räknas som konventionell och inte kan användas inom ekologisk produktion ens som gårdens eget utsäde utan ett allmänt eller partispecifikt tillstånd.

Gammalt OML1-spannmålsutsäde i lager

- Skörd som tröskats på ett OML1-skifte år 2021 eller tidigare får användas (d.v.s. före nya ekoförordningen trädde i kraft 1.1.2022)
- Observera att gamla och nya partier ska hållas åtskilda fysiskt och på papper, dvs. i silor/vid torken och i bokföringen
- För grundutsäde (=kantasiemen) har man beviljat ett allmänt tillstånd som gäller växtperioden 2023

Nöt, får, get

Foto: Tobias Bruce

Repetition

- Att skaffa konventionella avelsdjur kräver alltid tillstånd, inklusive avelshannar.
 - Djur av lantras kräver dock inget tillstånd och de kan ha fått avkomma
 - öst-, väst- och nordfinsk boskap
 - finsk lantrasget
 - får av finsk lantras, ålandsfår och Kainuun harmas
 - häst av finskt kallblod
 - lantrashönor och lantrastuppar
- Livsmedelsverket upprätthåller ett register över ekologiska djur dit aktörer kan utan kostnad anmäla ekologiska avelsdjur som är till salu
- [Register över ekologiska djur - Livsmedelsverket \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi)

Repetition

- Djur som föds upp ekologiskt ska alltid ha tillgång till ett rastområde utomhus, helst ett bete, om väderförhållandena, årstiderna och markytans tillstånd medger det
 - Awikelse med motiveringar ska meddelas till NTM-centralen utan dröjsmål
- Undantaget för slutgödning av nötkreatur inomhus under betesperioden har försvunnit (slutgödningsfasen)

Tillstånd

- Att skaffa konventionella, vuxna avelshannar kräver **alltid** tillstånd från NTM-centralen, bortsett från tjurar av lantras
 - Tillståndet ska sökas innan djuren skaffas
 - En utredning ska bifogas till ansökan
 - Antalet avelshanar ska vara i lämplig proportion till avelshonorna i enheten
 - Tillståndet söks med blankett 9b, punkt 4

TILLSTÅND SOM
SÖKS,
ansökan inlämnas
till NTM-
centralens
registratur.

☐ 4. Anskaffning av avelshondjur som inte fått avkomma från konventionell
produktion, högst 10 % (nötkreatur, häst), högst 20 % (svin, får, get) och anskaffning

av fullvuxna avelshandjur

Djurslag (vetenskapligt namn och trivialnamn): _____

Ras: _____

Produktionssyfte (kött, mjölk, kombination): _____

Under perioden: _____

Fullvuxna djur i enheten (honor som fått avkomma och avelshannar): _____

Honor som används för avel vid enheten: _____

Djur som skaffas:

Hondjur som inte fått avkomma: _____ st. under perioden: _____

Fullvuxna handjur: _____ st. under perioden: _____

Uppgifterna i registret över ekologiska djur: _____

Motiveringar: _____

Obs. Om det vid enheten finns färre än tio häst- eller nötdjur eller färre än fem svin-, får- eller getdjur, kan högst ett djur om året skaffas till enheten.

**Studera grunderna för att bevilja undantag och anvisningarna om de bilagor som
behövs till ansökan i Livsmedelsverkets produktionsvillkor.**

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2018/848 Bilaga II, II del

1.3.4.4.2

JSM lag 1330/2021 7 §

Tillstånd 9b punkt 7

- Ingrepp på djur, förstöring av hornanlaget 9b 7a
 - Aktörsspecifikt, ska motiveras
- Ingrepp på djur, avhorning
 - Djurspecifikt, ska motiveras

TILLSTÅND SOM SÖKS, ansökan inlämnas till NTM-centralens registratur.	☐ 7a. Ingrepp på djur, förstöring av hornanlaget Tillståndet gäller den ifrågavarande aktören Djurslag: _____ Motiveringar: _____ Studera grunderna för att bevilja undantag i Livsmedelsverkets produktionsvillkor. EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2018/848 Bilaga II, del II 1.7.8 JSM lag 1330/2021 7 §
TILLSTÅND SOM SÖKS, ansökan inlämnas till NTM-centralens registratur.	☐ 7b. Ingrepp på djur, avhorning Tillståndet gäller det ifrågavarande djuret Djurslag: _____ Djur, EU-signum: _____ Motiveringar: _____ Åtgärden genomförs i tid _____ ---- _____ (dd.mm.åå) Studera grunderna för att bevilja undantag i Livsmedelsverkets produktionsvillkor. EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2018/848 Bilaga II, del II 1.7.8 JSM lag 1330/2021 7 §

Tillstånd 9b punkt 10

- Användning av konventionellt producerat foder under exceptionella förhållanden
- Söks hos Livsmedelsverket, bifoga tilläggsutredningar:
 - utredning av skörde- eller lagerbortfall
 - NTM-centralens beslut om nödläge
 - anmälan om skördeskadan, dess orsaker och en uppskattning av dess omfattning (per växt och skifte) som bekräftats av kommunens landsbygdsmyndighet under skördeperioden
 - utfodringsplan

TILLSTÅND SOM SÖKS, ansökan inlämnas till Livsmedelsverkets registratur.	☐ 10. Användning av konventionellt producerat foder under exceptionella förhållanden Konventionellt foder (vilket: _____) _____ % Under perioden: _____ Djurslag, grupper (t.ex. nötkreatur: mjölkkor, kalvar, kvigor, köttnöt): _____ Motiveringar: _____ Studera grunderna för att bevilja undantag och anvisningarna om de bilagor som behövs till ansökan i Livsmedelsverkets produktionsvillkor.
---	--

Kompletteringsfoder

- Kompletteringsfoder som ges till ekodjur ska liksom annat foder uppfylla kriterierna i ekoförordningen
 - Om så inte är fallet ska de använda foderråvarorna finnas upptagna i genomförandeförordningen för ekologisk produktion, bilaga 3
 - Baserar sig på EU:s lagstiftning och medger inga nationella undantag
 - Bärarämnena ska vara ekologiskt producerade eller tas upp i bilaga 3
- Tidigare har man inte kontrollerat sammansättningen av kompletteringsfodren

Kompletteringsfoder

- Produkter som redan finns på gården eller är beställda samt eventuella produkter i företagslager får användas

Kompletteringsfoder vid ämnesomsättningssjukdom

- Det är tillåtet att använda kompletteringsfoder som innehåller de verksamma ämnena kalciumpropionat, kalciumklorid och/eller propylenglykol
- En lista som en veterinär gjort upp
 - Fogas till gårdens djurskötselplan

Medicinering (gäller alla ekodjur)

- Endast medicinska preparat som ordinerats av en veterinär får finnas på gården
- Karenstiden för läkemedel inom ekologisk produktion är dubbelt så lång som normalt och minst 48 h
 - Också för läkemedel utan karenstid är karenstiden i ekoproduktionen 48 h
 - Karenstiden på minst 48 timmar gäller inte vacciner eller vitamin- och spårämnespreparat som klassas som veterinärmedicinska läkemedel.

Svin och fjäderfä

Foto: Mailis Savela

Byggnader för fjäderfä, ändringar

- Aktörer med fjäderfä som inlett sin verksamhet före 1.1.2022
 - Ändringar under tiden som fastställts i övergångsbestämmelsen
 - **NTM-centralen har begärt aktörerna att lämna in fritt formulerade planer över ändringarna senast 28.2.2023**
 - Planen kan kompletteras senare
 - Ska finnas till påseende på gården vid kontrollen

Byggnader för fjäderfä, ändringar

- Ändring av in- och utgångshålen
 - Kravet på den sammanlagda bredden av luckorna mellan inomhusutrymmet och verandan, klar senast 1.1.2025
- En betydande sänkning av djurtätheten inomhus eller ett förnyande av byggnaderna, klar senast 1.1.2025
- Definition på tillgänglig areal: ett minst 30 centimeter brett område vars lutning är högst 14 procent och vars fria höjd är minst 45 centimeter

Byggnader för fjäderfä, ändringar

- Ändringar inomhus: ändringar av mellanväggar, sittpinnar och upphöjda sittytor, klara 1.1.2025
- Fjäderfähus med flervåningssystem: maxantalet våningar och kraven som gäller systemet för avlägsnande av stallgödsel ska uppfyllas senast 1.1.2030
- Utomhusrastgårdens storlek: tillgänglig 1.1.2030
- Byggnader som kommer att användas till uppfödning av unghöns klara senast 1.1.2030

Nya byggnader

- Produktionsvillkoren ska uppfyllas redan vid den första kontrollen
 - Om djurantalet ökar ska också ytan som djuren har till sitt förfogande öka, såväl ute som inomhus
 - Om den tillgängliga ytan minskar ska djurantalet anpassas därefter
- Bevara planritningen och kalkylerna som använts vid den första kontrollen

Undantagstillstånd, användning av konventionellt proteinfoder

- Användning av konventionellt producerat proteinfoder vid utfodring av grisar som väger högst 35 kilo och unga fjäderfän
 - Tillstånd söks **alltid** innan fodret skaffas
 - Undantaget upphör 31.12.2026
- Kontrollperioden är 12 månader
 - Begränsad mängd 5 %
 - Kalkyler på förhållandet mellan kraftfoder och grovfoder
- Ungt fjäderfä: högst 30 veckor gammalt

TILLSTÅND SOM SÖKS, ansökan inlämnas till Livsmedelsverkets registratur.	☐ 8. Användning av konventionellt producerat proteinfoder vid utfodring av smågrisar som väger högst 35 kg och unga fjäderfän
	Djurslag: _____ ☐ smågrisar som väger högst 35 kg, antal djur: _____ ☐ unga fjäderfän, antal djur: _____ Konventionellt foder, namn: _____ (skicka varudeklarationen med ansökan), Användning av konventionell foderämne under perioden: _____ och mängd _____ (kg) Motiveringar: _____ Studera grunderna för att bevilja undantag och anvisningarna om de bilagor som behövs till ansökan i Livsmedelsverkets produktionsvillkor. EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2018/848, artikel 53.6 (c), Bilaga II, del II 1.9.3.1 (c) och 1.9.4.2 (c) JSM lag 1330/2021 6 §

Skydda fjäderfän och övriga tamfåglar mot fågelinfluensa

3 februari 2023

Förbudet mot att hålla fjäderfän och andra tamfåglar utomhus, som utlyses varje vår, **träder i kraft onsdagen den 8 februari**. Skyddsåtgärden pågår till slutet av maj och syftar till att förhindra att fågelinfluensa smittar från vilda fåglar till fjäderfä och andra fåglar som hålls som husdjur.

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/djur/djurhalsa-och-sjukdomar/djursjukdomar/aktuellt-om-djursjukdomar/skydda-fjaderfan-och-andra-tamfaglar-mot-fagelinfluensa2/>

Källa: Livsmedelsverket

Kontaktuppgifter till NTM-centralerna

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

Kontaktuppgifter till NTM-centralens ekoteam i Egentliga Finland

Service på svenska

- Kai Alajoki tfn 0295 022621
- Kitty Enberg tfn 0295 022555
- Teija Nielsen tfn 0295 022624
- Eila Strang tfn 0295 022667
- E-post: luomu.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
eller fornamn.efternamn@ely-keskus.fi

Kontaktuppgifter till NTM-centralens ekoteam i Nyland

- **Ekokontroll**

- Tobias Bruce 0295 021 143 (service på svenska)
- Hanna Karnijoki 0295 021 067

- **Ekoförbindelse**

- Esme Manns 0295 021 101 (service på svenska)
- Hanna Karnijoki 0295 021 067
- Cecilia Lindholm 0295 021 259 (service på svenska)

- E-post uudely.luomu@ely-keskus.fi eller fornamn.efternamn@ely-keskus.fi

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

Tack!

www.ntm-centralen.fi | 11.4.2023

Foto: Tobias Bruce